

KİV nümayəndələri üçün Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzkarlıq siyasəti ilə bağlı kurslar başa çatıb

Bakı, 19 iyun, Əsəd Məmmədov, AZƏRTAC

İyunun 19-da "Qarabağ Araşdırmalar Mərkəzi" İctimai Birliyinin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının layihəsi çərçivəsində kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndələri üçün təşkil etdiyi "Ermənistanın Azərbaycana qarşı ərazi iddiaları və təcavüzkarlıq siyasətinin mərhələləri" mövzusunda qısamüddətli elmi maarifləndirmə və təbliğat kursları başa çatıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasında fəaliyyət göstərən Qarabağ Araşdırmalar Mərkəzində iyunun 13-dən keçirilən kursların son günündə əvvəlcə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının professoru, "Qarabağ Araşdırmalar Mərkəzi" İctimai Birliyinin sədri Elçin Əhmədovun "XX əsrin 80-ci illərinin sonunda Ermənistanın Azərbaycana qarşı ərazi iddiaları və hərbi təcavüzünün nəticələri (1988-1993)" mövzusunda mühazirəsi dinlənilib.

Mühazirədə qeyd edilib ki, çar Rusiyasının hakimiyyəti dövründə ermənilərin Cənubi Qafqaza köçürülməsi nəticəsində burada demoqrafik vəziyyət bilərəkdən dəyişdirildi. Bu prosesin iştirakçılarında olan N.İ.Şavrov yazırdı: "Hazırda Zaqafqaziyada yaşayan 1 milyon 300 min erməninin 1 milyondan çoxu diyarın yerli əhalisinə məxsus deyil və onlar bizim tərəfimizdən köçürülüblər". E.Əhmədov vurğulayıb ki, sonradan ermənilər müxtəlif dövrlərdə ərazi iddialarını etnik təmizləmə və soyqırım vasitəsilə reallaşdırmağa çalışıblar. 1923-cü il iyul ayının 7-də sovet Rusiyasının himayədarlığı sayəsində Azərbaycanın inzibati ərazi bölgüsü kobud şəkildə pozuldu və Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayəti adı altında bir qurum yaradıldı. Bunun üçün Şuşanın bəzi kəndləri Xankəndinə verildi, həmçinin Hadrut, sonralar Əskəran rayonları yaradıldı.

Ermənilərin Azərbaycana qarşı dəfələrlə ərazi iddiaları ilə çıxış etdiyini diqqətə çatdıran Elçin Əhmədov deyib: "1967-1987-ci illərdə ermənilər bu iddiaları yenidən gündəmə gətirməyə çalışsalar da, o zaman hakimiyyətdə olan ulu öndər Heydər Əliyevin qətiyyəti sayəsində bu fitnəkarlığın qarşısı alınır. Sonralar Heydər Əliyevin siyasi bürodan istefa verməsindən istifadə edən ermənilər dərhal bu məsələni yenidən qaldırdılar, kütləvi təbliğat işlərinə, mitinqlərə, yürüşlərə başlanıldı. Qısa müddət ərzində Ermənistandan azərbaycanlıların deportasiyası həyata keçirildi. 1988-ci il fevralın 20-də Dağlıq Qarabağın xalq deputatları soveti Dağlıq Qarabağın ayrılması haqqında qərar qəbul etdi. O vaxtlar SSRİ rəhbərliyinin bu məsələyə laqeydliyi və ermənilərə himayədarlığı sayəsində proses daha da genişləndi. Ermənilər iddia edirdilər ki, guya Dağlıq Qarabağ iqtisadi cəhətdən geri qalır. Halbuki sovet dövründə Dağlıq Qarabağın əhalisinin yaşayış səviyyəsi Azərbaycanın digər bölgələrində, Ermənistanda, həmçinin SSRİ-nin digər muxtar vilayətlərində məskunlaşan əhalidən üstün idi. Bu fakt "İzvestiya" qəzetinin 25 mart 1988-ci il tarixli nömrəsində dərc olunmuş SSRİ Nazirlər Sovetinin cədvəlində açıq aydın əksini tapıb. Ermənilərin Dağlıq Qarabağda pedaqoji universiteti, texnikumları, 200-dən çox orta məktəbləri, teatrları, televiziya, radiosu, qəzeti var idi".

"Qarabağ Araşdırmalar Mərkəzi" İctimai Birliyinin sədri mühazirəsində münafiqşənin gedişatı, ermənilərin terror, etnik təmizləmə siyasəti, qabaqcadan planlaşdırdıqları Sumqayıt hadisələri barədə ətraflı bəhs edib.

Sonra Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi, tarix elmləri

doktoru, professor Əli Həsənovun "Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizama salınması istiqamətində Azərbaycanın dövlət siyasəti" mövzusunda mühazirəsi dinlənilib. Əli Həsənov qeyd edib ki, ümummilli lider Heydər Əliyevin etnik təmizləmə, soyqırımı siyasəti ilə bağlı imzaladığı Sərəncamda ermənilərin 200 ildən çox bir dövrdə azərbaycanlılara qarşı həyata keçirdiyi bu siyasətin əsas məqamları, o cümlədən Azərbaycan xalqının bu hadisələri öyrənməsi, dünya ictimaiyyətinə çatdırılması və azərbaycanlılara qarşı həyata keçirilmiş soyqırımının qurbanlarının xatirəsinin yad edilməsi kimi məsələlər əksini tapıb. "Münaqişə ilə tariximizə nəzər salsaq 31 mart - Azərbaycanlıların Soyqırımı, Xocalı soyqırımı, həmçinin 1948-1953-cü illərdə azərbaycanlıların kütləvi şəkildə Ermənistandan köçürülməsi, Rusiya-İran, Rusiya-Türkiyə müharibələri fonunda ermənilərin Azərbaycan torpaqlarına, o cümlədən Qarabağa, Naxçıvana, Zəngəzura köçürülməsi, ermənilərin məskunlaşandan sonra Azərbaycan torpaqlarına göz dikməsi, bu ərazilərdə Ermənistan dövlətini yaratmaq siyasəti, bütün bunların zaman-zaman qanlı səhifələrə rəvac verən hadisələrlə müşayiət edilməsi kimi həqiqətlərin şahidi olarıq. Əlbəttə, erməni faktoru böyük imperiyaların əlində hər zaman bir siyasi alət, silah olub. Bu imperiyalar həmin silahdan zaman-zaman öz siyasətlərini reallaşdırmaq, geosiyasi məqsədlərinə çatmaq üçün istifadə ediblər. Amma çox təəssüf ki, bu siyasət və onun acı nəticələri əsasən Azərbaycan xalqına fəlakətlər gətirib. Bu fonda bilirsiniz ki, on minlərlə, hətta bəzi hadisələrdə yüz minə qədər azərbaycanlı etnik təmizləmə və soyqırımına məruz qalıb,- deyə Prezidentin köməkçisi vurğulayıb. Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsində mövcud vəziyyət barədə danışan Əli Həsənov bildirib ki, bu məsələ ilə bağlı Azərbaycanın haqq səsi, ədalətli mövqeyi artıq bütün dünya ictimaiyyətinə çatdırılıb. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev başda olmaqla dövlətimiz ötən müddətdə, xüsusən son 10 ildə Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ədalətli həlli ilə bağlı bütün beynəlxalq təşkilatlarda öz sözünü deyib, hücum diplomatiyasını həyata keçirib.

Bildirilib ki, Birləşmiş Millətlər Təşkilatı tərəfindən qəbul edilən dörd qətnamənin hər birində Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərinin qeyd-şərtsiz boşaldılması, Ermənistan qoşunlarının geri çəkilməsi, dinc əhəlinin doğma torpaqlarına geri qaytarılması ilə bağlı tələblər irəli sürülür. Bu qətnamələr beynəlxalq hüquqa əsaslanır. Azərbaycanın üzv olduğu və əməkdaşlıq etdiyi bütün beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində bu məsələyə dəfələrlə baxılıb. Münaqişənin həlli ilə bağlı Azərbaycanın haqlı mövqeyi beynəlxalq arenada dəstəklənir. "İlk növbədə, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatını qeyd etmək istəyirəm, bu təşkilat bütün sammitlərində Ermənistanı təcavüzkar dövlət kimi tanıyıb. Qoşulmama hərəkəti də birmənalı şəkildə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü və Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həllini dəstəkləyir. Digər beynəlxalq təşkilatlar, o cümlədən Avropa Şurası, ATƏT, Avropa Parlamenti, həmçinin tərəfdaşlıq etdiyimiz NATO kimi qurumların əksəriyyəti bu işğal faktını tanıyıblar. Lakin təəssüflər olsun ki, beynəlxalq münasibətlərin indiki çoxstandartlı bir vəziyyətində Ermənistana bu torpaqlardan geri çəkilməsi üçün ciddi şəkildə təzyiq göstərilmir", - deyə Əli Həsənov vurğulayıb.

Azərbaycanın dostlarının əksəriyyəti bu məsələdə birmənalı mövqə nümayiş etdirirlər. Bu barədə danışan professor Ermənistanı tanımayan, onunla diplomatik münasibətlər qurmayan dostlarımız sırasında Türkiyə, Pakistan, Səudiyyə Ərəbistanı və digər dövlətlərin adını çəkib. Qeyd edib ki, dünyanın bir çox dövlətləri, o cümlədən ABŞ-ın 20-dək ştatı Xocalı soyqırımını tanıyıb. Ermənistanın işğalçılıq siyasətinin onu regionda Azərbaycanın təşəbbüsü ilə reallaşdırılan bütün global layihələrdən kənar qoyduğunu xatırladan Prezidentin köməkçisi deyib: "Yalnız torpaqlarımız işğaldan azad olunandan, qaçqın və məcburi köçkünlər öz doğma yurd-yuvalarına

qayıtdıqdan, bölgədə tam sülh, sabitlik yaranandan sonra biz Ermənistan ilə münasibətlərimizi lazım olan səviyyədə davam etdirə bilərik. Hazırda bölgədə Azərbaycanın Ermənistan istisna olmaqla, bütün ölkələrlə çox yaxşı münasibətləri var. Öl;Kəməz onlarla çox yaxşı strateji və iqtisadi tərəfdaşlıq münasibətləri qurub. Azərbaycan bu tərəfdaşlıq münasibətlərindən bəhrələnərək daha da güclənir".

Bu cür kursların keçirilməsinin önəmini qeyd edən Əli Həsənov bildirib ki, əsas məqsəd Azərbaycan mediasında çalışan jurnalistləri ermənilərin 200 ildən çox müddətdə azərbaycanlılara qarşı həyata keçirdiyi etnik təmizləmə, soyqırımı və təcavüzkarlıq siyasətinin bütün detalları ilə tanış etməkdir. O, kurslarda iştirak edən hər bir jurnalistin çalışdığı kütləvi informasiya vasitələrinin bu mövzu üzrə əsas aparıcı, həlledici mütəxəssisi olacaqlarına əminliyini ifadə edib. Sonra dinləyicilərə sertifikatlar təqdim olunub.

Qeyd edək ki, kurslar çərçivəsində media nümayəndələri, həmçinin AMEA Tarix İnstitutunun direktoru, tarix elmləri doktoru, akademik Yaqub Mahmudovun "Ermənistanın Azərbaycana qarşı ərazi iddiaları və təcavüzkarlıq siyasətinin tarixi kökləri", Prezident Kitabxanasının şöbə müdiri, AMEA Tarix İnstitutunun Qarabağ şöbəsinin baş elmi işçisi Nazim Mustafanın "XX əsrin əvvəllərində ermənilərin azərbaycanlılara qarşı təcavüzü (1905-1906)", AMEA Tarix İnstitutunun Azərbaycanın tarixi demoqrafiya şöbəsinin müdiri, tarix elmləri doktoru, professoru Kərim Şükürovun "Ermənilərin Azərbaycan torpaqlarına köçürülməsi və Cənubi Qafqazda demoqrafik vəziyyətin dəyişməsi", Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının "Tarix" kafedrasının müdiri, dosent Firdovsiyyə Əhmədovanın "Ermənistanın Azərbaycana qarşı ərazi iddiaları DQMV-nin yaradılması və onun nəticələri (1918-1923)", AMEA Şərqsünaslıq İnstitutunun baş elmi işçisi, tarix elmləri doktoru, professor Solmaz Toqidi-Rüstəmovanın "Azərbaycanlıların soyqırımı (1918-1920-ci illər)", "Azərbaycan Respublikası Dağlıq Qarabağ bölgəsinin Azərbaycanlı İcması" İctimai Birliyi İdarə Heyətinin üzvü, Milli Məclisin deputatı Elman Məmmədov "Ermənistanın azərbaycanlılara qarşı etnik təmizləmə və soyqırımı siyasəti. Xocalı soyqırımı", Milli Məclisin deputatı, AMEA-nın müxbir üzvü, professor Musa Qasımlının sovet dövründə Ermənistanın Azərbaycana ərazi iddiaları və azərbaycanlılara qarşı etnik təmizləmə siyasətinin nəticələri (1945-1985), Dövlət İdarəçilik Akademiyasının müəllimi, "Qarabağ Araşdırmalar Mərkəzi" İB-nin sədr müavini Səfiyyə Möhbəliyevanın "Millətlərin öz müqəddəratını təyin etmə və ərazi bütövlüyü prinsipləri: Ermənistanın Azərbaycana qarşı ərazi iddiaları və beynəlxalq hüquq kontekstində" mövzularında mühazirələrini dinləyiblər.